

VALIKKURSUSE AINEKAVA

SISEKAITSEÕPE (maksu ja tolli moodul)

1. Üldalused

Õppe alustamise tingimised:

Õpet saavad alustada kõik gümnaasiumi õpilasnimekirjas olevad 12-klassi õpilased.

1.1. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

Võimaldab õpilastel läbida sisekaitseõppe maksu- ja tolli valdkonnas ja parandada seeläbi gümnaasiumi lõpetajate teadlikkust kutsevalikul õpingute jätkamisel.

Läbi sisekaitseõppe luuakse lisaväärtus õppeprotsessi gümnaasiumi õppekavasse ning aidatakse kaasa vastutustundliku ühiskonnaliikme kujundamisel.

Tõstetakse nii maksu- ja tolli valdkonna populaarsust kui ka õpilaste teadlikkust nii tolliriskidest kui ka maksustamise vajalikkusest ühiskonna toimimise seisukohast lähtuvalt.

1.2 Õppeaine kirjeldus ja ülesanded

Kutsealase sisekaitseõppe õppeprogrammi ülesandeks on anda gümnaasiumi õpilastele ülevaade maksu- ja tolli valdkonnast, sh aidates kaasa kriitilise mõtlemise kujundamisel lõimudes peamiselt ühiskonnaõpetuse, aga ka teiste majandusega seotud ainetega, kuna teadmised maksundusest ja tolli valdkonnast tervikuna aitavad mõista ühiskonnas toimuvaid protsesse. Sisekaitseõppe edukas läbimine annab eelise maksu- ja tolli rakenduskõrghariduse õppesse kandideerimisel.

1.3 Õppetegevus

Kestvus ja maht:

Õpe toimub mahus 35 tundi gümnaasiumi viimases astmes, kus kursuse käigus omandatakse lihtsustatult maksunduse ja tollialased teadmised ühiskondlikust vaatest lähtuvalt, sh mõistes maksu- ja tollipoliitika eesmäärke ja majanduslikku olemust ning sellest tulenevat mõju ühiskonnale. Lisaks omandatakse kursuse vältel algteadmised nii maksude kehtestamisest, tolli olemusest kui ka nende valdkondade järelvalvelisest tegevusest. Õppe käigus võib toimuda väljasõite kursuse sisust ja eesmärkidest tulenevalt.

2. Õpitulemused (õpiväljundid)

Maksu- ja tolli mooduli läbinu on omandanud järgmised pädevused:

- mõistab maksu- ja tollipoliitika üldpõhimõtteid;
- orienteerub maksunduse ja tolli valdkonnas, sh mõistes peamist terminoloogiat;
- on teadlik maksude vajalikkusest riigi eksisteerimise seisukohast lähtuvalt;
- teab kohalike ja riiklike maksude kehtestamise aluseid ja eripära;
- mõistab maksuhalduri rolli ja ülesandeid ühiskonnas;
- teab maksumaksja õigusi ja kohustusi;
- oskab nimetada ja selgitada tollipotseduure;
- mõistab kaupadele pandud keeldude ja piirangute põhjuseid ja oskab neid tuvastada;
- teab aktsiisikaupade regulatsioone ja kontrollimeetmeid.

2.1 Õppe sisu, õpitulemused, lõiming ja läbivad teemad

Sisu	Õpitulemused	Lõiming	Lõiming õppekava läbivate teemadega
Maksustamise olemus ja eesmärk (3)	Õpilane teab, mis on maksustamise eesmärk ja milleks maksuraha kogutakse; mõistab maksude tasumise vajadust avalike teenuste ja kaupade pakkumisel.	Ühiskonnaõpetus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus: vastutustundliku ühiskonnaliikme kujundamine, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme. Enesemääratluspädevus: kriitilise mõtlemise arendamine. Ettevõtlikkuspädevus: omandatud teadmiste kasutamine erinevates elu- ja tegevusvaldkondades, nähes neid peituvaid võimalusi ja aidates kaasa probleemide lahendamisele.
Eesti maksusüsteem: kohalikud ja riiklikud maksud (9)	Õpilane teab, mis on maks, kuidas neid kehtestatakse ja mis eesmärgil; oskab nimetada riiklikke ja kohalikke makse ning sundkindlustusmaksid.	Ühiskonnaõpetus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus: aktiivse ja vastutustundliku kogukonna- ja ühiskonnaliikme kujundamine, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi arengusuundadele.
Maksuhalduri ülesanded (3)	Õpilane teab maksuhalduri peamised ülesandeid.	Ühiskonnaõpetus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus: vastutustundliku ühiskonnaliikme kujundamine. Enesemääratluspädevus: kriitilise mõtlemise arendamine. Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpilase kujunemine infoteadlikuks inimeseks.
Maksuõigusrikkumised (3)	Õpilane teab karistusõiguse üldiseid põhimõtteid, eristades väärtegu ja kuritegu. Teab millised on maksualased väär- ja kuriteod ja oskab selgitada miks need teod peavad olema karistatavad.	Ühiskonnaõpetus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus: vastutustundliku ühiskonnaliikme kujundamine. Enesemääratluspädevus: kriitilise mõtlemise arendamine. Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpilase kujunemine infoteadlikuks inimeseks

Tollipoliitika üldpõhimõtted (4)	Õpilane mõistab tollipoliitika eesmärgi ja tollifunktsioonide majanduslikku olemust ja mõju ühiskonnale.	Ühiskonnaõpetus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus: vastutustundliku ühiskonnaliikme kujundamine, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme. Enesemääratluspädevus: kriitilise mõtlemise arendamine. Ettevõtlikkuspädevus: omandatud teadmiste kasutamine erinevates elu- ja tegevusvaldkondades, nähes neid peituvaid võimalusi ja aidates kaasa probleemide lahendamisele.
Tollitoimingud (5)	Õpilane tunneb tollitoiminguid ja mõistab tolli rolli ja ülesanded sise- ja väliskaubanduses, sh mõistab tarneahela olemust ja loogikat, saab aru kaubavedude spetsiifikast ning teab e-kaubanduse põhimõtteid.	Ühiskonnaõpetus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus: vastutustundliku ühiskonnaliikme kujundamine. Enesemääratluspädevus: kriitilise mõtlemise arendamine. Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpilase kujunemine infoteadlikuks inimeseks
Eesti tollitariifistik (5)	Oskab kasutada Eesti tollitariifistikku, st teab kaupade klassifitseerimise põhimõtteid ja kaupadele rakenduvaid meetmeid ning oskab arvutada tollimaksu. Õpilane oskab nimetada ning selgitada tolliprotseduure ja teab ja tollimaksustamise aluseid.	Ühiskonnaõpetus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus: vastutustundliku ühiskonnaliikme kujundamine. Enesemääratluspädevus: kriitilise mõtlemise arendamine. Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpilase kujunemine infoteadlikuks inimeseks
Keeldude ja piirangutega kaubad (3)	Õpilane mõistab kaupadele pandud keeldude ja piirangute põhjuseid ja oskab neid tuvastada; teab tollijärelevalve teostamise põhimõtteid, sh teab aktsiisikaupade regulatsioone ja kontrollmeetmeid.	Ühiskonnaõpetus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus: vastutustundliku ühiskonnaliikme kujundamine. Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpilase kujunemine infoteadlikuks inimeseks

2.2 Õpikeskkond

Klassiruum, praktiliste tegevuste keskkond, e-õppe keskkond, MTA teenidusbüroo ja tollipunkt jm.

2.3 Hindamine

Kujundav hindamine, kus iga teema lõpus on teadmiste kontroll, kas testi, iseseisva töö esitamise või praktilise tegevusega, mille hindamise tulemusel moodustub koondhinnang.

2.4 Õppekirjandus ja õppevahendid

Õpetaja koostatud tunnimaterjal (esitlus vms), teemakohased õigusaktid (www.riigiteataja.ee), Maksu- ja Tolliameti juhendmaterjalid (www.emta.ee); Sisekaitseakadeemia maksunduse ja tolli eriala õpiobjektid (www.sisekaitse.ee).

Koostaja: Kerly Randlane,
E-post: kerly.randlane@sisekaitse.ee
Kuupäev: 10.12.2017